

Tárgy: Indítvány alkotmányellenesség megállapítására

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Az alábbiakban indítványt terjesztek elő

- A munkaköri, szakmai, illetve személyi higiénés alkalmasság orvosi vizsgálatáról és véleményezéséről szóló 33/1998. (VI. 24.) számú NM rendelet egésze
- A munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény (Mvtv.) 49. § (1) bekezdésében a „*az egészségét, testi épségét, illetőleg*” szövegrész (a foglalkoztatása az egészségét, testi épségét, illetőleg a fiatalok ... sorban), valamint az „*és a munkára - külön jogszabályokban meghatározottak szerint - alkalmasnak bizonyult*” szövegrész

alkotmányellenességének megállapítására, és a hivatkozott jogszabályi helyek megsemmisítése tárgyában.

I. A.

A népjóléti miniszter 1998-ban rendeletet alkotott a munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény és az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény felhatalmazása alapján a kötelező munkaköri, szakmai illetve személyi higiénias alkalmasság orvosi vizsgálatáról és véleményezéséről. A rendelet az évek során többször megváltozott és mára úgy alakult át, hogy a legegyszerűbb és legártalmatlanabb foglalkozások (pl. ügyintéző, matematikus, oktató, portás, festőművész, zenész, ügyvéd, stb.) művelőit is rendszeres, és tüzetes **kényszer** orvosi vizsgálatra utalja. Ezek az orvosi vizsgálatok nem az alkalmasság megállapítására irányulnak – hiszen gyakorlatilag bármely jelentkező személy a munkára egészségileg alkalmas, hanem belgyógyászati, kardiológiai mozgásszervi stb. állapotfelmérés történik, az észlelhető elváltozások megállapítására (és/vagy összegyűjtésére) kiterjednek. A kapott személyes egészségügyi adatokat kényszerített módon minden munkavállalóról 30 évig nyilvántartják; munkahely változtatás alkalmával az új munkahelyre **kényszerrel** továbbítják.

Eredetileg a 33/1998. (VI. 24.) rendelettel létrehozott munkaköri alkalmassági vizsgálat a tényleges fizikai/élettani alkalmasságot volt hivatva vizsgálni, ahogyan a rendelet 1. § a) pontjában ma is szerepel: „*munkaköri alkalmassági vizsgálat: annak megállapítása, hogy egy meghatározott munkakörben és munkahelyen végzett tevékenység által okozott megterhelés a vizsgált személy számára milyen igénybevételt jelent és annak képes-e megfelelni;*”. A 14. § (1) bekezdésének utolsó mondata szerint: „*A véleményező orvos az **alkalmasság elbírálásához szükséges vizsgálatokat végzi el**, és az egészségügyi törzslap más rovatait áthúzza.*”.

A foglalkozás-egészségügyi szolgálatról szóló 89/1995. (VII. 14.) Kormányrendelet 4. sz. melléklete a munkavállalókat különböző kategóriákba sorolja: A, B, C és D. Az A kategória a kohászat és a bányászat nehéz fizikai munkaköreit, a B kategória az egyéb veszélyes környezeti körülmények között végzett munkaköröket, a C kategóriába a munkaidejük legalább felét számítástechnikai környezetben töltő munkavállalók tartoznak. A többi munkavállaló a D kategóriába tartozik. Kezdetben a rendszeres, kötelező orvosi ellenőrzés az

csak az A és a B kategóriába tartozó munkavállalókra terjedt ki. A C kategória bevezetésére az ezredforduló környékén került sor annak érdekében, hogy számukra munkavédelmi eszközként a védőszemüveget be lehessen vezetni. A rendelet fokozatosan alakult át olyan módon, hogy kezdetben a C és a D kategóriába tartozókat ritkábban 4-6 évente rendelték vizsgálatra, majd 2-4 évente, jelenleg már évente (vagy gyakrabban).

Ma a kötelező, megelőző vagy időszakos munkaköri alkalmassági vizsgálat célja teljesen átalakult ugyanis a célját már a munkavédelemről szóló törvény 49. § (1) bekezdéséből eredezteti, amelyben az szerepel, hogy a „*munkavégzés a dolgozó testi épségét károsan nem befolyásolja*” – ez szolgáltat jogalapot arra, hogy minden lehetséges eszközzel felmérjék, és folyamatosan figyelemmel kísérjék a dolgozók aktuális egészségi állapotát. Amely vizsgálatokat helyben nem tud az üzemorvos ellenőrizni, annak felderítéséhez a háziorvostól kér különböző nyilatkozatokat, illetve további **kényszer** orvosi vizsgálatokra kötelezi a dolgozót. A dolgozót ugyancsak kötelezik az összes korábbi leletének, máshol megállapított egészségi adatának másolatban történő átadására, bemutatására, igazolására. Amennyiben a dolgozó nem hajlandó eleget tenni ezeknek az előírásoknak a véleményezést az üzemorvos nem állítja ki, aminek következtében a dolgozó munkakörében tovább nem foglalkoztatható. Más munkakörben vagy új munkahelyén azonban kezdődik minden előről, mert a rendelet szerint ma már minden munkavállaló köteles ilyen orvosi vizsgálaton megjelenni, ahová az előző munkahelyéről továbbítják a korábban rögzített és megállapított egészségügyi adatait. Gyakorlatilag az Alkotmány 70/B. § (1) bekezdésben biztosított munkához való jogát egyszerűen elvonják meg tőle, ha nem hajlandó a kényszer orvosi vizsgálaton megjelenni és túrni a vele járó kikényszerített orvosi vizsgálatokat és adatkezelést.

A munkavédelmi hatóság mára egy egészségügyi elnyomó erőszakszervezetet épített ki, amelynek működése a Magyar Köztársaság Alkotmányának 70/D. §-ában szereplő *legmagasabb szintű testi és lelki egészséghez való jog* fetiszizálásán alapul, mindeközben a nemzetközi egyezményekben és az Alkotmányban biztosított más személyiségi jogokat aránytalanul és súlyosan sért meg.

A 33/1998. (VI. 24.) NM rendelet többszörösen is alkotmány sértő. Az Alkotmány 8. § (2) bekezdése szerint a Magyar Köztársaságban az alapvető jogokat *kizárólag* törvénnyel lehet korlátozni, rendeletben a részletszabályokat lehet megadni. A törvényi felhatalmazás az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. (Eütv.) törvény 247. § (2) bekezdésében található, és arra ad felhatalmazást, hogy a miniszter *a népegészségügyi feladatok* részletszabályait rendeletben állapítsa meg. A felhatalmazás semmilyen konkrétumot vagy keretet nem jelöl meg, amely a saját test feletti önrendelkezési jog elvonásának körülményeit meghatározná. Igaz, az Eütv. 56-74. §-ai lehetővé teszik, hogy járványügyi (ebbe a megelőzés is beletartozik) okból a páciensek beleegyezése nélkül, kényszerintézkedéseket (szűrés, elkülönítés, elszállítás, kényszerkezelés) valósítsanak meg. Ezek a paragrafusok azonban csupán a munkavállalók töredékére alkalmazhatók. A rendelet ennél sokkal jelentősebb körben vonja el a saját test feletti rendelkezés jogát. Az egészségügyi adatok kezeléséről és védelméről szóló 1997. évi XLVII. törvény 13. § b) pontja szerint a dolgozó köteles az időszakos és megelőző munkaköri alkalmassági vizsgálat alkalmával, felhívásra az egészségügyi és személyes adatait átadni. Ebben az esetben is – az Alkotmány 59. § (1) bekezdésében leírt alapjog (személyes adatok védelme) korlátozásának kereteit a jogszabály nem jelöli ki, a konkrét szabályozás rendeleti szinten, a 33/1998. (VI. 24.) NM rendelet 14. §-ában és a 13. mellékletében valósul meg. Ez ellentétben áll az Alkotmány 8. § (2) bekezdésével.

A 33/1998. (VI. 24.) NM rendelet ellentétben áll több törvénnyel, így az Alkotmány 37. § (3) bekezdésbe ütközik. A rendelet ellentétes az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV.

törvény 20. § (1) bekezdésével, amely szerint bárki megtagadhatja az egészségi ellátást, ha ez a cselekménye mások testi épségét, egészségét nem veszélyezteti. A rendelet ellentétes a személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII. (Avtv.) törvénnyel is, amelynek 3. § (2) bekezdésében szerepel, hogy az egészségi állapotra vonatkozó (*különleges személyes adatok*) kizárólag akkor kezelhetők, ha azt egy törvény elrendeli vagy az érintett írásban beleegyezett, és ilyenkor a 1992. évi LXIII. törvény 3. § (3) bekezdése szerint szükséges, hogy *a törvény állapítsa meg az adatkezelés célját, az adatkezelés feltételeit, a kezelt adatok körét, hozzáférhetőségét, az adatkezelés időtartamát*. A rendelet ellentétben áll az Ovideoi Egyezmény kihirdetéséről szóló 2002. évi VI. törvény 5. cikkével is, mert beleegyezés nélküli orvosi vizsgálatra kötelezi a munkavállalókat. A rendelet ellentétes az Európai Emberi Jogi Egyezmény (Római Egyezmény) kihirdetéséről szóló 1993. évi XXXI. törvény 8. cikk (2) pontjával, amely kizárólag *közegészségügyi okból, vagy mások életfontosságú érdekeinek* védelme érdekében ad lehetőséget kényszerintézkedésre az állampolgárokkal szemben. Ezt a felhatalmazást nem lehet arra használni, hogy rendeleti úton, zenész, irodalmár, költő, matematikus, ügyvéd, stb. rendszeres (és gyakori) kényszer orvosi vizsgálatát, valamint részletes egészségügyi élettörténetének kényszerű nyilvántartását alapozzák rá.

Ezeken túlmenően a 33/1998. (VI. 24.) NM rendelet sérti az Alkotmány 59. § (1) bekezdésében deklarált magántitok és a személyes adatok védelméhez való jogot; az 54. § (1) bekezdésben szereplő emberi méltósághoz való jogot; elvitatja 70/D. § (1) bekezdéséből következő, a saját test feletti önrendelkezés alkotmányos jogát. Nem biztosítja a hatósági kényszerintézkedések elleni jogorvoslat lehetőségét, amely az Alkotmány 57. § (5) bekezdésében található alapjog, illetve aránytalanul korlátozza az Alkotmány 70/B. § (1) bekezdésében található munkához való alapjogot is.

A rendelet valójában nem határolja be a munkaügyi erőszakszervezet jogosítványait, azaz a konkrét kényszerintézkedés minden esetben változhat, és az üzemorvos korlátlan egyedi döntésén alapul. A véleményem szerint a saját test ilyen kényszerű kiszolgáltatása az Alkotmány 54. § (1) bekezdésében leírt, emberi méltóság elleni barbár támadás. A fentiek alapján arra kérem a Tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy semmisítse meg a 33/1998. (VI. 24.) NM rendelet teljes egészét mivel az ellentétben áll az Alkotmány: 8. § (2), a 37. § (3), az 54. § (1), 57. § (5), 59. § (1), 70/B. § (1), és a 70/D. § (1) bekezdéseivel.

I. B.

A munkavédelemről szóló törvény 49. § (1) bekezdésének szövegrészei aránytalanul súlyosan korlátozzák az Alkotmány 70/D. §-ból következő, a saját test feletti rendelkezési jogot, mivel e törvényi hely lehetővé tesz olyan **kényszer** munkaköri alkalmassági vizsgálatot, amelynek a célja nem konkrétan az adott feladatra való alkalmasság megállapítására, hanem a munkavégzéssel kapcsolatban nem álló, attól független, az általános egészségi állapot felmérésére, rögzítése és megfigyelése. Ez a hozzáállás nem ismeri el az életkor előre haladásával kapcsolatos természetes öregedése folyamatokat, elvitatja a felelős, önrendelkezéssel rendelkező állampolgár döntését azzal kapcsolatban, hogy olyan munkát válasszon magának, amelyhez a képzettsége megvan, és objektíven képes az adott feladatot ellátni, a kedve és a tehetsége is megvan hozzá. Ezekkel a szövegrészekkel az állam súlyosan korlátozza az Alkotmány 59. § (1) bekezdésében szereplő, a háborítatlan családi és magánélethez fűződő alkotmányos jogot; a korlátozásokat nem ismerő, kényszer orvosi vizsgálat lehetősége aránytalanul korlátozza az Alkotmány 54. §-ában szereplő emberi méltósághoz fűződő jogot; az Alkotmány 70/B. § (1) bekezdésében szereplő jogot.. Ezért

kérem a Tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy a Munkavédelemről szóló törvény 49. § (1) bekezdésének hivatkozott két részletét ugyancsak semmisítse meg.

A szövegrészletek törlése után a 49. § (1) bekezdése az alábbi formában maradna hatályban:

49. §

- (1) A munkavállaló csak olyan munkára és akkor alkalmazható, ha
- annak ellátásához megfelelő élettani adottságokkal rendelkezik,
 - foglalkoztatása a fiatalok egészségének fejlődését károsan nem befolyásolja,
 - foglalkoztatása az utódaira veszélyt nem jelent,
 - mások egészségét, testi épségét nem veszélyezteti.

Az egészségügyi megfelelőségről előzetes és - külön jogszabályban meghatározott munkakörökben - időszakos orvosi vizsgálat alapján kell dönten.

II. részletes indoklás

A Magyar Alkotmány érintett paragrafusai:

A Magyar Köztársaság Alkotmányának 2. § (1) bekezdése szerint:

- (1) A Magyar Köztársaság független, demokratikus jogállam.

A Magyar Köztársaság Alkotmányának 8. § (1) és (2) bekezdése szerint:

- (1) A Magyar Köztársaság elismeri az ember sérthetetlen és elidegeníthetetlen alapvető jogait, ezek tiszteletben tartása és védelme az állam elsőrendű kötelessége.
- (2) A Magyar Köztársaságban az alapvető jogokra és kötelességekre vonatkozó szabályokat törvény állapítja meg, alapvető jog lényeges tartalmát azonban nem korlátozhatja.

A Magyar Köztársaság Alkotmányának 37. § (3) bekezdése szerint:

- (3) A Kormány tagjai törvényben vagy kormányrendeletben kapott felhatalmazás alapján feladatkörükben eljárva rendeletet adnak ki, amelyek törvénnyel és kormányrendelettel nem lehetnek ellentétesek. A rendeleteket a hivatalos lapban ki kell hirdetni.

A Magyar Köztársaság Alkotmányának 54. § (1) bekezdése szerint:

- (1) A Magyar Köztársaságban minden embernek veleszületett joga van az élethez és az emberi méltósághoz, amelyektől senkit nem lehet önkényesen megfosztani.

A Magyar Köztársaság Alkotmányának 57. § (5) bekezdése szerint:

- (5) A Magyar Köztársaságban a törvényben meghatározottak szerint mindenki jogorvoslattal élhet az olyan bírósági, közigazgatási és más hatósági döntés ellen, amely a jogát vagy jogos érdekét sérti. A jogorvoslati jogot - a jogviták ésszerű időn belüli elbírálásának érdekében, azzal arányosan - a jelenlévő országgyűlési képviselők kétharmadának szavazatával elfogadott törvény korlátozhatja.

A Magyar Köztársaság Alkotmányának 59. § (1) bekezdése szerint:

- (1) A Magyar Köztársaságban mindenkit megillet a jóhírnévhez, a magánlakás sérthetetlenségéhez, valamint a magántitok és a *személyes adatok védelméhez való jog*.

A Magyar Köztársaság Alkotmányának 70/B. § (1) bekezdése szerint:

- (1) A Magyar Köztársaságban mindenkinek joga van a munkához, a munka és a foglalkozás szabad megválasztásához.

A Magyar Köztársaság Alkotmányának 70/D. § (1) és (2) bekezdése szerint:

(1) A Magyar Köztársaság területén élőknek joguk van a lehető legmagasabb szintű testi és lelki egészséghez.

(2) Ezt a jogot a Magyar Köztársaság a munkavédelem, az egészségügyi intézmények és az orvosi ellátás megszervezésével, a rendszeres testedzés biztosításával, valamint az épített és a természetes környezet védelmével valósítja meg.

Az Európa Tanács ETS-108 számú Strasbourgi Egyezménye, az 1998. évi VI. törvény szerint hatályban van Magyarországon. Ennek 6. cikke:

6. Nem lehet gépi úton feldolgozni a faji eredetre, a politikai véleményre, a vallásos vagy más meggyőződésre, valamint az egészségre, a szexuális életre vonatkozó személyes adatokat, kivéve, ha a hazai jog megfelelő biztosítékokat nyújt. Ez vonatkozik a büntető ítéletekkel kapcsolatos személyes adatokra is.

9.1. A jelen Egyezmény 5., 6. és 8. Cikkének rendelkezéseitől csak az ebben a cikkben foglalt korlátozásokkal lehet eltérni.

9.2. A jelen Egyezmény 5., 6. és 8. Cikkében foglalt rendelkezésektől csak akkor lehet eltérni, ha erről az adott Fél törvénye rendelkezik, és a szükséges intézkedésekre egy demokratikus társadalomban

a) az állam biztonsága, a közbiztonság, az állam pénzügyi érdekének a védelme vagy a bűncselekmények megelőzése érdekében,

b) az adatalany vagy mások jogainak vagy szabadságjogainak védelme érdekében került sor.

3. A 8. Cikk b), c) és d) pontjában meghatározott jogok gyakorlásának korlátozását törvény elrendelheti, személyes adatok statisztikai vagy tudományos kutatási célra használt automatizált állományai esetén, ha ezzel az adatalany magánélete nyilvánvalóan nem kerül veszélybe.

Az ETS-108 számú egyezmény záró rendelkezései között szerepel:

3. § A Magyar Köztársaság Kormánya az Országgyűlés felhatalmazása alapján a megerősítésről szóló okirat letétbe helyezésekor a következő nyilatkozatot tette:

„A Magyar Köztársaság Kormánya kijelenti, hogy az Egyezmény 3. Cikke 2. c) pontja alapján az Egyezményben foglaltakat alkalmazza a személyes adatok nem gépi eszközökkel feldolgozott állományaira is.”

Az Európai Emberi Jogi Egyezmény az 1993. évi XXXI. törvény szerint van hatályban Magyarországon. Ennek 8. cikkében ugyancsak szerepel:

1. Mindenkinek joga van arra, hogy magán- és családi életét, lakását és levelezését tiszteletben tartsák.

2. E jog gyakorlásába hatóság csak a *törvényben meghatározott*, olyan esetekben avatkozhat be, amikor az egy demokratikus társadalomban a nemzetbiztonság, a közbiztonság vagy az *ország gazdasági jóléte* érdekében, zavargás vagy bűncselekmény megelőzése, a *közegészség* vagy az erkölcsök védelme, avagy mások jogainak és szabadságainak védelme érdekében szükséges.

Az Európai Tanács CETS-164 számú Ovideoi Egyezménye, a 2002. évi VI. törvény szerint:

5.1. Egészségügyi beavatkozás csak azután hajtható végre, ha abba az érintett személy szabadon és tájékozottságon alapuló beleegyezését adta.

5.2. Ennek a személynek előzetesen megfelelő tájékoztatást kell kapnia a beavatkozás céljáról és természetéről, valamint következményeiről és kockázatairól.

5.3. Az érintett személy beleegyezését bármikor szabadon visszavonhatja.

2007-ben az Alkotmánybíróság 39/2007. számú határozatában (ABH, 2007. évi 6. szám, 514-539. oldalak) az egyéni önrendelkezésről ez olvasható:

A beteget megillető önrendelkezési jog lényege, hogy minden beteg szabadon döntheti el: kíván-e egészségügyi ellátást igénybe venni, illetőleg annak során milyen beavatkozás elvégzésébe egyezik bele, illetve melyeket utasít vissza. A beteget megillető önrendelkezési jognak ezt az értelmezését alátámasztják az Alkotmánybíróság azon korábbi határozatai is, melyek iránymutatóak arra nézve: hogyan kell a mindenkit megillető emberi méltósághoz való jogot a beteg ember sajátos helyzetére alkalmazva értelmezni. A betegek emberi méltóságának egyik fontos aspektusa ugyanis az, hogy az ember semmilyen körülmények között nem válhat eszközzé vagy tárggyá: "Az emberi méltósághoz való jog azt jelenti, hogy van az egyén autonómiájának, önrendelkezésének egy olyan, mindenki más rendelkezése alól kivont magja, amelynél fogva - a klasszikus megfogalmazás szerint - az ember alany marad, s nem válhat eszközzé vagy tárggyá" [64/1991. (XII. 17.) AB határozat, ABH 1991, 297., 308.]. A betegek emberi méltóságához való jogából következő másik aspektus a testi integritáshoz való alapjog. "Az emberi méltósághoz való jog tehát magában foglalja az önrendelés szabadságához való alkotmányos alapjogot csakúgy, mint a személy testi integritásához fűződő alapjogot is" [75/1995. (XII. 21.) AB határozat, ABH 1995, 376., 381]. A testi integritáshoz való jog az Alkotmánybíróság álláspontja szerint a betegek vonatkoztatva azt is jelenti, hogy főszabályként a beteg egyetértése, hozzájárulása nélkül testéhez más nem nyúlhat.

Az Alkotmánybíróság 34/1992. (VI. 1.) számú határozatában az önrendelkezésről leszögezte:

Az Alkotmány 54. § (1) bekezdésében deklarált méltósághoz való jog egyik funkciója az egyenlőség biztosítása. Ez történetileg kezdetben csak az egyenlő jogképességet jelentette, a modern alkotmányokban és alkotmánybírói gyakorlatban azonban már a méltóságban foglalt egyenlőség kifejeződik az abból eredő további jogokban is. Ennek az egyenlőségnek pedig érvényesülnie kell az alkotmányos jogvédelem síkján. A testi épség és egészség joga nem értékesebb vagy védelemre érdemesebb jog az individuális szabadságjogoknál vagy például az önrendelkezési jognál. Az egyenlő védelemre való jogot az emberi méltósághoz való jogban benne foglalt egyenlőség garantálja. Az Alkotmány 54. § (1) bekezdésében írt egyenlő méltóságból folyó egyenlőség alkotmányos elvét ezért is sérti az a jogszabályi rendelkezés, amely a nem vagyoni kártérítést csak a tartós vagy súlyos következményekkel járó személyiségi élsértésekre korlátozza. (AB közlöny I. évf. 5. szám)

Az Alkotmánybíróság 21/1996. (V. 17.) számú határozatában leszögezte:

Az Alkotmánybíróság általános érvénnyel mondta ki: „Önmagának mindenki árthat, s vállalhat kockázatot, ha képes a szabad, tájékozott és felelős döntésre. A nagykorúaknak a jog be nem avatkozása széles lehetőséget ad erre, s az általános személyiségi jogból folyó jog az önmeghatározásra és cselekvési szabadságra [Alkotmány 54. § (1) bekezdés] garantálja ezt a lehetőséget. Az állam korlátozó gyámkodása csak a határesetekben alkotmányossági viták tárgya (a kábítószer élvezésének büntetésétől az eutanáziáig).” (ABH 1996, 74, 80.)

Az Alkotmánybíróság 36/2005. (X. 5.) határozatában az elektronikus megfigyeléssel kapcsolatban leszögezte:

... A magánszféra lényegi fogalmi eleme éppen az, hogy az érintett akarata ellenére mások oda ne hatolhassanak be, illetőleg be se tekinthessenek. Ha a nem kívánt betekintés mégis megtörténik, akkor nemcsak önmagában a magánélethez való jog, hanem az emberi méltóság körébe tartozó egyéb jogosultsági elemek, mint pl. az önrendelkezési szabadság vagy a testi- személyi integritáshoz való jog is sérülhet. (AB közlöny, XIV. évf. 10. szám)

Az Alkotmánybíróság 43/2005. (XI. 14.) számú határozatában leszögezte:

A testület gyakorlatából következik továbbá, hogy az orvosi beavatkozások feletti önrendelkezési jog (egészségügyi önrendelkezési jog) tágabb kategória az egészségügyi beavatkozások visszautasításához való jognál. Az Alkotmánybíróság ezt elismerte a művi teresség-megszakítás esetében [64/1991. (XII. 17.) AB határozat, ABH 1991, 297, 301.; 48/1998. (XI. 23.) AB határozat, ABH 1998, 333.], és általában véve is [36/2000. (X. 27.) AB határozat, ABH 2000, 241.; 56/2000. (XII. 19.) AB határozat, ABH 2000, 527.]. Szűk körű kivételt fogalmazott meg a 22/2003. (IV. 28.) AB határozat, amely az életmentő és életfenntartó kezelések visszautasításához és megszüntetéséhez való jogot ismerte el, de nem terjesztette ki az önrendelkezési jogot az orvosi segítséggel történő öngyilkosságra.

...

Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint az emberek egyes alapvető jogainak korlátozásához legitim cél lehet mások alapvető jogainak védelme [először: 2/1990. (II. 18.) AB határozat, ABH 1990, 18, 20.], továbbá az állam intézményes (objektív) alapjog-biztosítási kötelezettsége [először: 64/1991. (XII. 17.) AB határozat, ABH 1991, 297, 302.], valamint egyes alkotmányos közcélok érvényesítése [például: 56/1994. (XI. 10) AB határozat, ABH 1994, 312, 313.].

Az állam csak abban az esetben korlátozhatja az alapjogokat, ha az említett legitim célok védelme más módon nem érhető el. „Az alapjog korlátozásának alkotmányosságához tehát szükséges, hogy a korlátozás megfeleljen az arányosság követelményeinek: az elérni kívánt cél fontossága és az ennek érdekében okozott alapjogsérelem súlya megfelelő arányban legyenek egymással. A törvényhozó a korlátozás során köteles az adott cél elérésére alkalmas legenyhébb eszközt alkalmazni.” (Összefoglalóan: 879/B/1992. AB határozat, ABH 1996, 401.) Mindebből következik, hogy az indokolás II.4.1. pontjában említett „az Alkotmány rendelkezéseivel nem igazolható korlátok” konkrét mércéje jelen ügyben a tiltó, illetve korlátozó szabályozás a cél elérésére való alkalmassága, továbbá szükségessége és arányossága.

Az Alkotmánybíróság 15/1991. számú határozatában az információs önrendelkezésselről leszögezte:

*Az Alkotmány 59. §-ában biztosított személyes adatok védelméhez való jognak eszerint az a tartalma, hogy **mindenki maga rendelkezik személyes adatainak feltárásáról és felhasználásáról. Személyes adatot felvenni és felhasználni tehát általában csakis az érintett beleegyezésével szabad; mindenki számára követhetővé és ellenőrizhetővé kell tenni az adatfeldolgozás egész útját, vagyis mindenkinek joga van tudni, ki, hol, mikor, milyen célra használja fel az ő személyes adatát.** Kivételesen törvény elrendelheti személyes adat kötelező kiszolgáltatását, és előírhatja a felhasználás módját is. Az ilyen törvény korlátozza az információs önrendelkezés alapvető jogát, és*

akkor alkotmányos, ha megfelel a Alkotmány 8. §-ában megkövetelt feltételeknek. (ABH 1991, 40, 41-42.)

Az Alkotmánybíróság 1034/E/2005. (2008. IX. 15.) számú határozatában leszögezte:

*Az Alkotmánybíróság megítélése szerint az **olyan felhatalmazó norma, mely az orvosi gyógyszerrendelés szabályainak, illetve a gyógyszer, gyógyászati segédeszköz és gyógyászati ellátás rendelése szakmai követelményeinek megalkotására vonatkozik, úgy értelmezendő, hogy amennyiben a szabályozás adatkezelési és adatvédelmi kérdéseket is érint, ezek a rendelkezések csak az adatvédelemre vonatkozó törvényi előírások figyelembevételével (lásd különösen az Eüak. rendelkezéseit), azok keretein belül (törvényben meghatározott adatok vonatkozásában és célból, a törvényi rendelkezés konkrét végrehajtásaként) alkothatók meg. Maga a felhatalmazás nem teremt alapot rendeleti szintű adatkezelési előírások létrehozására. Ugyanakkor a felhatalmazó norma csak azért, mert kifejezett módon erre nem utal, nem válik alkotmányellenessé. Ha a felhatalmazás alapján megalkotott rendelet az adatkezelés tekintetében mégis túllépne az említett kereteken, az csak a rendelet alkotmányosságát érinti, a felhatalmazó normáét nem. (ABH, 2008/9. szám)***

A munkavállalók egészsége fontos társadalmi célkitűzés, amelyet kívánatos törvényben szabályozni. Az egészség megóvásának legfontosabb eszköze a biztonságos munkakörülmények megteremtése, munkavédelmi eszközök használata. A munkavállalók élettani egészségét a megfelelő pihenőidő, a szabadidő, a sport és adott esetben megelőző célzatú egészségügyi ellátások biztosíthatják. Természetesen mód van arra, hogy a munkavégzés fegyelmességét, a védőeszközök használatát bizonyos rendszabályok biztosítsák. Arra is van mód, hogy a munkavállalók egészségét orvosi szempontból monitorozzák – törvényben meghatározott módon – ha arra megfelelő indok van.

A legfontosabb kérdés az, hogy az Alkotmány 59. § (1) bekezdésében biztosított háborítatlan magánélet, tágabb értelemben, úgy tekintve, hogy az egyenértékű a békén hagyás jogával, megengedi-e azt, hogy mondvacsinált egészségügyi okból elvonják. Nem csupán a bizalmas személyes, hanem a családtagokra is kiterjedő információk állami erőszakszervezettel történő elvonásáról van szó, bár ez önmagában is már az emberi méltóság sérelmével jár (ABH 10/2005 szám), hanem a saját test feletti állami erőszakról is, amely ilyen módon végrehajtva rendkívüli módon sérti az alapvető emberi méltósághoz fűződő alkotmányos jogot.

A kulcsot vélhetően a Római Egyezmény 8. §-a adja meg, amely rendelkezik arról, hogy milyen fontos társadalmi érdekből kerülhet sor állami kényszerintézkedés alkalmazására (honvédelem, bűnüldözés, nemzetbiztonság, közegészség- és járványügy, katasztrófa elhárítás). Az egyén saját egészségének védelme nem szerepel az elfogadható indokok között, magyarul kinek-kinek a saját egészsége nem tartozik a közügyek közé, azzal az egyén teljesen autonóm módon maga rendelkezik. Hasonlóan rendelkezik Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény 15. §-a is: az egészségügyi ellátásokban való részvétel alapvetően önkéntes, és az önkéntességet mellőző kényszerű ellátás csak **indokolt**, a társadalom más egyedeire veszélyt jelentő, *törvényben szabályozott* esetekben (járványügyi, közegészségügyi célból) történhet. Összhangban az AB „*önmagának mindenki árthat*” élvével (ABH 1996, 74, 80.). Mindent egybevetve megállapítható, hogy a saját test feletti önrendelkezés jogának korlátozása alkotmányosan **csak életfontosságú érdekből** történhet. Ezt a panaszt 33/1998. (VI. 24.) NM rendelet egyáltalán nem veszi figyelembe, így megállapítható az Alkotmány 54. § (1) és a 37. § (3) bekezdésének megsértése.

Meg kívánom jegyezni, hogy a rendes állami egészségügyi ellátásban, a néhány évente ajánlott megelőző egészségügyi vizsgálatokon a páciensek részvétele nem kötelező. Azon ki-ki belátása szerint vesz részt. Időnként ugyan fellángol némi szakmai vita, de hosszú évek óta az egészségügyi tárca tartja magát ahhoz a pozícióhoz, hogy nem vezet be a saját test elleni kényszerintézkedést, mivel az valószínűleg alkotmányellenes lenne. Arról nem is beszélve, hogy nemzetközi egyezményeket is sértene. Ezért meglepő, hogy ugyanezt a munkavállalókra (3-4 millió aktívkorú felnőttre) már nem tartja érvényesnek.

A nézetem szerint a fokozottan járványveszélyes környezetben, biológiai veszélyes anyagok környezetében dolgozók járványügyi ellenőrzése, az, hogy nem szenvednek-e valamilyen fertőző, és mások egészségére veszélyt jelentő megbetegedésben, alkotmányosan elfogadható, ha azt törvényben leírt módon hajtják végre. A veszélyes környezeti körülmények (kémiai anyagok, nagyfeszültség, hő, nyomás, sugárzás stb.) között dolgozók orvosi ellenőrzésére annyiban megengedett, hogy a saját test feletti rendelkezés elvonásának célja ekkor a környéken lakó védtelen lakosság, illetve más, ott dolgozó munkavállalók egészségére veszélyt jelentő technológia biztonságosságának érdekében történik. A társadalomnak a kiskorúak egészséges testi fejlődését is biztosítani kell, ezért a kiskorúak esetén szintén elképzelhető bizonyos, **arányos** kényszerintézkedés.

Ezen túlmenően lehetnek olyan konkrét fiziológiai tulajdonságok, amelyek egy adott munkakörben ténylegesen szükségesek, pl. magasépítő ne szédüljön, a nagy nyomás alatt dolgozónak ne legyenek fül problémái – amely **objektív feltételek** fennállását lehetne törvényes módon ellenőrizni. Ehhez általában semmilyen orvosi közreműködés nem kell, egy egyszerű nyilatkozat a munkavállalótól elegendő lenne. Persze el tudok képzelni olyan esetet, pl. pornósztár, akinek a munkahelye arról követel meg igazolást, hogy nem szenved fertőző nemi betegségben. Ennek is van törvényes jogalapja – hiszen mások egészségének megóvása érdekében kerül sor kényszerintézkedésre. Ami az adatkezelést illeti, az lenne a helyes, ha ekkor is az adatkezelés jogi alapja az egyén írásos beleegyezése lenne, tehát a munkáltató előre kikötné, hogy milyen egészségügyi feltételeknek megfelelő munkavállalót kíván alkalmazni, a munkaszerződés pedig tartalmazná azt, hogy a munkavállaló hajlandó a szükséges adatkezeléshez és rendszeres orvosi ellenőrzéshez hozzájárulni. Az adatkezelés időtartama túlnyúlhat a munkavállalás végén, de a jogi felelősség multával, például 5 év múlva a tárolt egészségügyi adatokat meg kellene semmisíteni. A 30 éves tárolási idő egyáltalán nem indokolt.

A munkáltató a munkavállalók egészségének fenntartását, a megelőző orvosi ellátáshoz való hozzáféréssel úgy tudja biztosítani, ha ezt a **megelőző jellegű ellátást önkéntes alapon nyújtja**. Ezzel eleget tesz törvényes kötelezettségének, óvja és védi a munkavállalók egészségét, biztosítja számukra a legmagasabb szintű egészséghez való jogot. Nem állnak fent ugyanis olyan körülmények, más személy életfontosságú érdeke, ami indokoltá tehetne egy állami kényszerintézkedést. Nézetem szerint a megelőző és időszakos munkaköri alkalmassági vizsgálat alkalmával a dolgozó a megfelelő fiziológiai alkalmasságával kapcsolatban nyilatkozatot tenne (nem szédül a magasban, nem mozgássérült a postás, ...), ha az alkalmazáshoz van még további objektív élettani feltétel (pl. kis testmagasság, testsúly) akkor azt az orvos ellenőrizné és nyilvántartaná; ha biológiai, kémiai, bakteriológiai vagy vér ellenanyag monitorozásra van szükség, akkor ehhez mintát venne. A továbbiakban pedig önkéntes alapon a dolgozó önrendelkezése alapján végezne életmód tanácsadást, egyéni kockázatfelmérést, egyéb vizsgálatokat. Ugyanolyan jogi környezetben és módon, ahogyan azt egy az állami egészségügyi ellátásban dolgozó más orvos (pl. háziorvos) is tenné.

A munkaköri alkalmassági vizsgálatokkal jelenleg különleges személyes adatok kényszerített kezelése is együtt jár. A rendelet szerint a megállapított egészségügyi adatokat az orvos 30-40 évig kényszerrel tartja nyilván. A kezelni rendelt adatok körét nem törvényi szinten szabályozták, ami az Alkotmány 8. § (2) bekezdésének megsértése (ABH 2008 évi 9. szám). Amikor a dolgozók saját egészségi állapotának felmérésére szolgáló vizsgálatokat végeznek el és a kapott adatokat kényszerrel tartják nyilván, akkor megállapítható az Alkotmány 59. § (1) bekezdésének megsértése is. Ez sérti az Ovideoi Egyezmény 5. cikkét is, de a Strasbourgi Egyezmény 9. cikkébe is ütközik. Az üzemorvos nem tarthatja nyilván a rokonok, családtagok megbetegedésére vonatkozó adatokat, kizárólag csak akkor, ha az az érintettek írásos beleegyezésével történik.

A 33/1998. (VI. 24.) NM rendelet 13. sz. mellékletében megadott személyi adatlap kiterjedt és számos, a munkaköri alkalmasságot nem befolyásoló adatot tartalmaz, a családban előforduló más betegségekről, az illető életmódjáról, magánéletéről, étkezési szokásairól. Látható, hogy az adatoknak általános egészségi állapotfelmérés (kockázatfelmérés) a feladata. Ez is azt támasztja alá, hogy a munkaegészségügyi szolgálat afféle második háziorként működik, amely azonban az érintettek orvosi vizsgálatát nem önkéntes hozzájárulás mellett, hanem kötelező jelleggel végzi. A véleményem szerint: járványügyi, népegészségügyi, személyi higiéniai okokból történő kötelező adatkezelés elrendelése indokoltnak tekinthető, azonban egyéb, különösen a munkaköri alkalmassággal össze nem függő, az egyéni egészségi állapotra vonatkozó adatok rögzítése, és szisztematikus tárolása még törvénnyel sem írható elő, annak önkéntes adatszolgáltatáson kell alapulnia.

A rendelet amiatt is sérelmes lehet a páciensek számára, hogy nem választhatják meg azt az orvost, aki a vizsgálatokat elvégzi, hanem kénytelenek egy, a munkáltató által kijelölt orvosnál felfedni egészségi (testi) állapotuk részleteit. Ez ugyancsak sérti az Alkotmány 70/D §-ában biztosított saját test feletti rendelkezés jogát és ellentétben áll a szabad orvosválasztás nemzetközi jogi és etikai alapelvével.

Az egészségügyi orvosi vizsgálatokra kényszerítésnek törvényi felhatalmazáson kell alapulnia. Az 1997. évi CLIV. törvény 56. §-a felhatalmazást ad a járványügyi szerveknek arra, hogy az egyéni önrendelkezést korlátozzák a törvény 57-74. §-ban leírtak szerint. Ez a felhatalmazás azonban a munkaköri alkalmassági vizsgálatok során elvégzett vizsgálatok közül csak kevésre, a fertőződések, vagy ellenanyag jelenlétének kimutatására irányuló vizsgálatok esetében alkalmazható. A rendelet végrehajtása során az eljáró foglalkoztatás egészségügyi szolgálat jelentősen túllépi a törvényben meghatározott kereteket, amikor egyéb (vér, vizelet, széklet, EKG, ultrahang, fizikális vizsgálat, illetve egyéb más, nem járványügyi jellegű) vizsgálatokra (és a kapott eredmények kényszer adatkezelésének eltűrésére) kényszeríti az érintetteket olyan esetekben, amikor annak nincs a munkakörre való alkalmasságot érintő szerepe.

Az egészségügyről szóló törvény 247. § (2) bekezdés d.) pontjával kapott mandátuma alapján, az egészségügyi miniszter népegészségügyi és járványügyi intézkedések megtételének részletes szabályai kialakítására kapott felhatalmazást. A kiadott rendelet azonban ezen a célon jelentősen túlterjed, nemcsak a veszélyes munkakörben foglalkoztatott, vagy az erős környezeti hatásnak kitett munkavállalókra, hanem minden munkavállalóra kiterjed, az adminisztratív munkakörben foglalkoztatottakra, a készruha eladóira, a matematikusokra, és a jegykezelőre is. A rendelet csak a kiemelten veszélyeztetett munkakörben foglalkoztatottak esetén adja meg a kötelezően elvégzendő vizsgálatok felsorolását, egyéb esetekben nem. Ezzel megsérti a kötelező előzetes tájékoztatás kívánalmát, az érintetteknek nincs tudomása arról, hogy a legközelebbi alkalommal majd milyen vizsgálatokra fogják

kötelezni őket. A foglalkoztatás egészségügyi szolgálat saját tevékenységét sok esetben egy második háziorvosként határozza meg, és általános egészségi állapotfelmérést, szűréseket és egyéb kiegészítő vizsgálatokat rendel el, ami tekintettel ennek kötelező (nem fellebbezhető és el sem kerülhető) volta miatt sérti az orvosi ellátás önkéntességének alapelvét.

A fentiek alapján a 33/1998. (VI. 24.) számú NM rendelet mind a saját test feletti önrendelkezési jogot, mind pedig a különleges személyes adatok feletti önrendelkezési jogot az érintettektől megvonja. Erre kizárólag akkor lenne lehetőség, ha a vizsgálat elmaradása mások életét veszélyeztetné (a saját életével ugyanis ki-ki maga rendelkezik). A munkaköri alkalmassági vizsgálatok jelenlegi kiterjedt rendszerét át kell alakítani, alapvetően az érintettek önkéntes hozzájárulásával végzett vizsgálatok rendszerévé. Kérem a Tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy ezért a rendeletet, illetve a Munkavédelemről szóló XCIII. törvény 49. § (1) bekezdésének fentebb mondott szövegrészeit azok alkotmányellenessége miatt semmisítse meg. Arra is kérem a Tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy ezzel párhuzamosan, a múltban kényszerrel felhalmozott különleges személyes adatok megsemmisítését, illetőleg a további tárolásukhoz a szükséges írásos beleegyező nyilatkozatok beszerzését ugyancsak rendelje el.

A releváns jogszabályi hivatkozásokat az alábbiak szerint adom meg:

A munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény paragrafusai

49. §

(1) A munkavállaló csak olyan munkára és akkor alkalmazható, ha

- annak ellátásához megfelelő élettani adottságokkal rendelkezik,
- foglalkoztatása az egészségét, testi épségét, illetőleg a fiatalokú egészséges fejlődését károsan nem befolyásolja,
- foglalkoztatása az utódaira veszélyt nem jelent,
- mások egészségét, testi épségét nem veszélyezteti, és a munkára - külön jogszabályokban meghatározottak szerint - alkalmasnak bizonyult.

Az egészségügyi megfelelőségről előzetes és - külön jogszabályban meghatározott munkakörökben - időszakos orvosi vizsgálat alapján kell dönten.

(2) A tevékenység szerinti miniszter meghatározott munkakörök (foglalkozások) tekintetében előírhatja, hogy az (1) bekezdésben foglaltakon túl pályalkalmassági vizsgálat is szükséges, továbbá a vizsgálat rendjét az egészségügyért felelős miniszterrel egyetértésben határozza meg.

50. §

A munkavállaló csak olyan munkával bízható meg, amelynek ellátására egészségileg alkalmas, rendelkezik az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzéshez szükséges ismeretekkel, készséggel és jártassággal.

50/A. §

A sérülékeny csoportba tartozó munkavállalókat a külön jogszabályban foglaltak szerint óvni kell az őket különösen érintő egészségkárosító kockázatoktól.

A személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII. törvény

3. §

(1) Személyes adat akkor kezelhető, ha

- a) ahhoz az érintett hozzájárul, vagy
- b) azt törvény vagy - törvény felhatalmazása alapján, az abban meghatározott körben - helyi önkormányzat rendelete elrendeli.

(2) Különleges adat akkor kezelhető, ha

- a) az adatkezeléshez az érintett írásban hozzájárul, vagy

- b) a 2. § 2. a) pontjában foglalt adatok esetében, az nemzetközi egyezményen alapul, vagy Alkotmányban biztosított alapvető jog érvényesítése, továbbá a nemzetbiztonság, a bűnmegelőzés vagy a bűnüldözés érdekében törvény elrendeli;
- c) egyéb esetekben azt törvény elrendeli.

(3) Kötelező adatkezelés esetén az adatkezelés célját és feltételeit, a kezelendő adatok körét és megismerhetőségét, az adatkezelés időtartamát, valamint az adatkezelő személyét az adatkezelést elrendelő törvény vagy önkormányzati rendelet határozza meg.

Az emberi jogok és az alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában, 1950. november 4-én kelt Egyezmény és az ahhoz tartozó nyolc kiegészítő jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 1993. évi XXXI. törvény

8. cikk

- (1) Mindenkinek joga van arra, hogy magán- és családi életét, lakását és levelezését tiszteletben tartsák.
- (2) E jog gyakorlásába hatóság csak a törvényben meghatározott, olyan esetekben avatkozhat be, amikor az egy demokratikus társadalomban a nemzetbiztonság, a közbiztonság vagy az ország gazdasági jóléte érdekében, zavargás vagy bűncselekmény megelőzése, a közegészség vagy az erkölcsök védelme, avagy mások jogainak és szabadságainak védelme érdekében szükséges.

Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény paragrafusai

20. §

(1) A cselekvőképes beteget - a (2)-(3) bekezdésekben foglaltakra tekintettel, illetőleg a (6) bekezdésben foglalt eset kivételével - megilleti az ellátás visszautasításának joga, kivéve, ha annak elmaradása mások életét vagy testi épségét veszélyeztetné.

247. §

(2) Felhatalmazást kap a miniszter, hogy

a) a kereskedelemért felelős miniszterrel egyetértésben a vásári, a piaci és a vásárcsarnoki árusítás közegészségügyi-járványügyi szabályait,

b) a betegjogi képviselő jogállására és eljárására, valamint a betegjogi és ellátottjogi képviselői szervezetre vonatkozó részletes szabályokat,

c) az oktatásért felelős miniszterrel egyetértésben az egészségnevelés szakmai tartalmára, továbbá az illetékes miniszterrel egyetértésben egyes népegészségügyi ellátások szakmai tartalmára vonatkozó részletes szabályokat,

d) a népegészségügyi feladatok végrehajtása érdekében

da) az egyes szolgáltató tevékenységek folytatásának, valamint az ezek során felhasználásra kerülő anyagok és termékek gyártásával, forgalmazásával és felhasználásával kapcsolatos közegészségügyi követelményeket,

db) az építésügyért felelős, valamint a sajátos építményfajták szerint illetékes miniszterrel egyetértésben az építmények, egyéb létesítmények létesítésének, üzemeltetésének közegészségügyi és egészségvédelmi követelményeit,

dc) a lakosság egészségvédelmét biztosító egészségügyi határértékeket,

dd)

de) a nem szervezett keretben történő munkavégzés és munkakörülmények közegészségügyi követelményeit,

df) az egyes népegészségügyi, valamint járványügyi intézkedésekre vonatkozó részletes szabályokat, továbbá egyes terápiás készítmények minőségi követelményeit, illetve a minőség ellenőrzésének rendjét,

dg) a biztonságos oltóanyag-ellátás követelményeit,

dh) a járványügyi intézkedések - ideértve a 62. § (3) bekezdése alapján alkalmazott intézkedéseket is - alapjául szolgáló fertőző betegségeket, fertőzésre gyanús állapotokat, továbbá az intézkedések végrehajtására vonatkozó szakmai követelményeket,

di) meghatározott fertőző betegség esetén - az 59. § (4) bekezdésének keretei között - az 59. § (2) bekezdésének b) pontja szerint a lakosság szűrővizsgálatra kötelezett egyes csoportjainak körét,

e) a betegbeutalás rendjére vonatkozó részletes szabályokat,

f) az egyes egészségügyi ellátásokra vonatkozó részletes szabályokat,

...

Az egészségügyi és a hozzájuk kapcsolódó személyes adatok kezeléséről és védelméről szóló 1997. évi CLIV. törvény paragrafusai

13. §

Az érintett (törvényes képviselője) köteles a betegellátó felhívására egészségügyi és személyazonosító adatait átadni,

- a) ha valószínűsíthető vagy beigazolódott, hogy az 1. számú mellékletben felsorolt valamely betegség kórokozója által fertőződött, vagy fertőzőes eredetű mérgezésben, illetve fertőző betegségben szenved, kivéve a 15. § (6) bekezdése szerinti esetet,
- b) ha arra a 2. számú mellékletben felsorolt szűrő- és alkalmassági vizsgálatok elvégzéséhez van szükség,
- c) heveny mérgezés esetén,
- d) ha valószínűsíthető, hogy az érintett a 3. számú melléklet szerinti foglalkozási eredetű megbetegedésben szenved,
- e) ha az adatszolgáltatásra a magzat, illetve a kiskorú gyermek gyógykezelése, egészségi állapotának megőrzése vagy védelme érdekében van szükség,
- f) ha bűnüldözés, bűnmegelőzés céljából, továbbá ügyészségi, bírósági eljárás, illetve szabálysértési vagy közigazgatási hatósági eljárás során az illetékes szerv a vizsgálatot elrendelte,
- g) ha az adatszolgáltatásra a nemzetbiztonsági szolgálatokról szóló törvény szerinti ellenőrzés céljából van szükség.

Az Európa Tanácsnak az emberi lény emberi jogainak és méltóságának a biológia és az orvostudomány alkalmazására tekintettel történő védelméről szóló, Oviedóban, 1997. április 4-én kelt Egyezménye: Az emberi jogokról és a biomedicináról szóló Egyezmény, valamint az Egyezménynek az emberi lény klónozásának tilalmáról szóló, Párizsban, 1998. január 12-én kelt Kiegészítő Jegyzőkönyve kihirdetéséről szóló 2002. évi VI. törvény

5. cikk

Egészségügyi beavatkozás csak azután hajtható végre, ha abba az érintett személy szabadon és tájékozottságon alapuló beleegyezését adta.

Ennek a személynek előzetesen megfelelő tájékoztatást kell kapnia a beavatkozás céljáról és természetéről, valamint következményeiről és kockázatairól.

Az érintett személy beleegyezését bármikor szabadon visszavonhatja.

Szeged, 2009. július 20.

Dr. Alexin Zoltán,
okl. matematikus